

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Ivo Pospíšila (soudce zpravodaj) a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobkyně: **S. K.**, zastoupena JUDr. Tomášem Pezlem, advokátem se sídlem Barrandova 1920/7, 143 00 Praha 4, proti žalované: **Univerzita Karlova v Praze**, se sídlem Ovocný trh 560/5, 116 36 Praha 1 - Staré Město, týkající se žaloby proti rozhodnutí rektora žalované ze dne 22. 11. 2015, č. j. UKRUK/2428/2015, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 5. 2018, č. j. 8 A 23/2016 - 91,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 5. 2018, č. j. 8 A 23/2016 - 91, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Předcházející řízení

[1] Rozhodnutím rektora žalované ze dne 22. 11. 2015, č. j. UKRUK/2428/2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“), byla zamítnuta žádost žalobkyně o přezkoumání rozhodnutí děkanky Filozofické fakulty ze dne 22. 12. 2014, č. j. 2014UKFF07461, kterým bylo žalobkyni ukončeno studium pro nesplnění požadavků vyplývajících ze studijního programu podle Studijního a zkušebního řádu Univerzity Karlovy, neboť řádně neukončila studium (neobhájila disertační práci) do konce maximální doby studia. Obhajoba disertační práce se poprvé konala dne 24. 9. 2013 s výsledkem „neprospěla“ a následně bylo vydáno rozhodnutí děkana o ukončení studia z důvodu řádného neukončení studia do konce maximální doby studia. Nicméně rektor žalované rozhodnutím ze dne 12. 5. 2014 zrušil rozhodnutí o ukončení studia a rozhodl o neplatnosti obhajoby disertační práce. Poté dne 23. 9. 2014 proběhla nová obhajoba, a to s výsledkem „neprospěla“.

[2] Žalobkyně brojila proti napadenému rozhodnutí u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Rozsudkem ze dne 25. 4. 2017, č. j. 8 A 23/2016 - 43 (dále jen „první zrušující rozsudek“ či „předchozí zrušující rozsudek“), městský soud žalobě vyhověl, rozhodnutí rektora žalované zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Soud se zaměřil na otázku spravedlivého procesu, tj. správnosti a zákonnosti průběhu obhajoby disertační práce žalobkyně, a shledal v něm několik závad.

[3] Nejvyšší správní soud se však s prvním zrušujícím rozsudkem neztotožnil a neshledal v postupu žalované pochybení, která jí vytýkal městský soud. Proto rozsudkem ze dne 31. 1. 2018, č. j. 6 As 166/2018 - 83, první zrušující rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Městský soud rozsudkem ze dne 24. 5. 2018, č. j. 8 A 23/2016 - 91 (dále jen „napadený rozsudek“), rozhodnutí rektora žalované opět zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Byť byly jednotlivé kroky v souladu s právními předpisy, ve svém důsledku shledal proces při obhajobě disertační práce žalobkyně neférovým, nerespektujícím zásady dobré správy a porušujícím právo žalobkyně na vzdělání.

II. Obsah kasační stížnosti a další podání účastníků řízení

[5] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) napadla v záhlaví označený rozsudek městského soudu kasační stížností, kterou dle svých slov opírá o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatelka vytýká městskému soudu, že v napadeném rozsudku obsáhle popisuje nepodstatné skutkové okolnosti a opakuje svou argumentaci z předchozího zrušujícího rozsudku i argumentaci Nejvyššího správního soudu, a to na úkor samotného rozboru aktuální skutkové a právní situace.

[7] Podle stěžovatelky městský soud pouze formalisticky a účelově tvrdí, že byl při rozhodování vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, avšak ve skutečnosti jej nerespektoval. Nebral v potaz tvrzení stěžovatelky, pouze se bez dalšího ztotožnil s tvrzeními žalobkyně a účelově hledal argumenty pro zrušení napadeného rozhodnutí. Nerespektoval právní jistotu a legitimní očekávání stěžovatelky. Přestože stěžovatelka dodržela požadavky stanovené právními předpisy (i svými vnitřními), byl její postup shledán jako neférový. Žalobkyně neuvedla žádné konkrétní kroky, které měly být učiněny s cílem zabránit jí v dokončení studia. Městský soud považoval tato ničím nepodložená a nepravdivá tvrzení žalobkyně za klíčovou námitku, přestože v předchozím zrušujícím rozsudku o takové námitce nebylo nic uvedeno. Stěžovatelka se ohrazuje proti nepodloženým obviněním, dle nichž měla činit kroky poškozující žalobkyni a porušující její základní právo na vzdělání, odporující principům dobré správy. Soud vůbec neuvedl, jakých konkrétních pochybení se stěžovatelka dopustila.

pokračování

[8] Městský soud v bodě 77 napadeného rozsudku fakticky tvrdí, že se žalobkyní nebylo zacházeno stejně jako s jinými doktorandy, ačkoliv pro to nemá žádnou oporu a ani v žalobě to nebylo namítáno. Jako základ pro své rozhodnutí nevzal spolehlivě zjištěný skutkový stav, ale pouze podezření, spekulace a pochybnosti. Uvádí, že jednání stěžovatelky mohlo žalobkyni poškodit na jejích právech, ale není zřejmé, zda se tak stalo, či se tak stát pouze mohlo a zda si tím soud je jist.

[9] Dle stěžovatelky bylo projevem vstřícného výkonu veřejné správy již to, že došlo ke zrušení první obhajoby konané dne 24. 9. 2013 a byla umožněna nová obhajoba i po uplynutí maximální doby studia (9 let). Nad obvyklý rámec pak byl ke druhé obhajobě žalobkyně vyslán jako pozorovatel a poradce fakultní právník a byl pořízen velmi podrobný zápis. Stěžovatelka tedy jednala vstřícně.

[10] Městský soud shledal porušení základních práv žalobkyně v rozporu s prvním zrušujícím rozsudkem, v němž se zabýval pouze jednotlivými žalobními námitkami proti porušení konkrétních předpisů, nikoliv porušením základních práv žalobkyně. Právo na vzdělání ale není neomezené. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2009, č. j. 9 As 1/2009 – 141, má být ve vztahu k právu na vzdělání na vysoké škole zachována rovnost šancí na dosažení této úrovně vzdělání, která je ovšem podmíněna schopnostmi občana a možnostmi společnosti. Nelze ho chápat tak, že každý má právo studovat na vysoké škole. Zkouškou se ověřují znalosti studenta získané během studia. Je zcela na schopnostech samotné žalobkyně, zda disertační práci obhájí úspěšně či neúspěšně. Stěžovatelka podotýká, že v rámci standardní doby studia zvládne doktorský studijní program dokončit necelých 8 % studentů a 45 % v maximální době studia. Jedná se tedy o velmi náročné studium, jeho úspěšné absolvování nelze označit za legitimní očekávání a údajné porušení práva žalobkyně na vzdělání je zcela nepodložené.

[11] Městský soud odkazoval též na základní zásady činnosti správních orgánů, přičemž užití správního řádu na rozhodování podle § 68 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (dále jen „zákon o vysokých školách“), dovozoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu. Obhajoba disertační práce je však součástí studia a studium není správním řízením.

[12] Podle stěžovatelky je názor vyslovený městským soudem v bodě 83 napadeného rozsudku týkající se výměny oponenta a jeho odbornosti zcela v rozporu s původním názorem, podle kterého není v pravomoci soudu hodnotit odbornost oponentky. Nadto je zcela nepřípustné dohadovat se spekulativně a bez důkazů o tom, zda PhDr. H. nebyla spíše konkurentkou než oponentkou žalobkyně. Stejně tak změnil soud názor ohledně jednání žalobkyně s děkankou filozofické fakulty a nevěnoval pozornost informaci o účasti fakultního právníka při obhajobě.

[13] Městský soud se neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, když uvedl, že pochybnosti vyvolává i konání obhajoby v nepřítomnosti jediného externího člena komise. Setrval tak fakticky na své původní argumentaci, s níž se Nejvyšší správní soud neztotožnil. Byť i dle stěžovatelky má účast externího pracovníka při obhajobě svůj účel, nesmí být na překážku faktickému průběhu jednotlivých obhajob. Proto předpisy stěžovatelky vyžadují účast minimálně tří členů komise bez ohledu na jejich

přináležitost k akademické obci. Naplánovat účast často velmi vytížených odborníků je složité, a to i s ohledem na časovou situaci doktorandů ve vztahu k maximální době studia. Stěžovatelka uzavírá, že městský soud zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost, aniž by shledal jediné porušení zákona či vnitřních předpisů stěžovatelky, natož porušení základního práva na vzdělání.

[14] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že se s výrokem napadeného rozsudku ztotožňuje, a domnívá se, že městský soud jednal v mezích žaloby a předchozího rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Zaměřil se totiž na celkový průběh obhajoby a nevěnoval se pouze pochybením, která podle Nejvyššího správního soudu nemohla mít vliv na výsledek obhajoby. Žaloba byla koncipována tak, že v procesu přípravy obhajoby nebyly vytvořeny podmínky pro řádnou a nestrannou obhajobu (napadený rozsudek více odpovídá žalobě, než předchozí, který byl zrušen zdejším soudem). Bylo zřejmé, že stěžovatelka hodlá věci vyřešit se stejným výsledkem, pouze formálně správně. To však odporuje právu studenta na řádný a spravedlivý průběh zkoušky. Žalobkyně zdůrazňuje, že nenapadá výsledek obhajoby a nežádá věcný přezkum, ale napadá způsob přípravy obhajoby, reakce jednotlivých orgánů stěžovatelky a následný průběh, neboť bylo zřejmé, že nová obhajoba bude pouze formální a hodnocení stejné. Žalobkyně respektuje vysokoškolskou samosprávu, kterou ani nikdy nezpochybňovala. V daném případě však nebylo rozhodování vedeno záměrem umožnit řádnou obhajobu, ale nenapadnutelnou. Dále pak žalobkyně rozporuje tvrzení stěžovatelky vyslovené při ústním jednání před soudem, podle kterého stěžovatelka není odpovědná za jednání svých součástí a jejich orgánů.

[15] Podle žalobkyně to byla naopak stěžovatelka, která nebyla schopná prokázat, že na její straně nedošlo k pochybení. Je nutno vzít v potaz, že student je vždy slabší stranou věci a nemůže být zcela schopen prokazovat nezákonné jednání vysoké školy, která vůči němu vystupuje ve vrchnostenském postavení jako správní orgán. Je pak na vysoké škole, aby prokazovala, že při výkonu své činnosti nepostupovala tak, aby upřela studentům jejich práva. Žalobkyně tvrdí i podkládá, v čem spatřuje pochybení stěžovatelky, jak jednotlivě, tak v celkovém obraze, který považuje za zásadní. Domnívá se, že postup stěžovatelky je na první pohled bez bližšího zkoumání účelový a s předem daným výsledkem.

[16] Dle žalobkyně stěžovatelka opakovaně vyjádřila, že se rozhodnutím městského soudu nehodlá řídit. To je poměrně alarmujícím znakem, jak stěžovatelka nakládá s respektem k právu a právům studentů. Je tedy zřejmé, že opět vydá totožné rozhodnutí.

[17] Stěžovatelka reagovala na vyjádření žalobkyně replikou, v níž nesouhlasí, že městský soud jednal v mezích rozsudku Nejvyššího správního soudu. Opakuje, že městský soud neoznačil žádné konkrétní kroky, kterými by podložil závěry o neférovosti procesu. Domnívá se, že procesní úprava obhajoby je jednoznačná a nepřipouští žádný jiný účelový výklad. Stěžovatelka souhlasí, že činila kroky, aby nová obhajoba proběhla formálně řádně a nebyla napadnutelná, avšak v rámci těchto kroků hodlala poskytnout žalobkyni transparentní a řádný průběh obhajoby. Ohrazuje se proti tvrzení, že záměrem bylo vyřešit věc se stejným výsledkem. Stěžovatelka dále upozorňuje, že žalobkyně účelově vytrhla z kontextu tvrzení stěžovatelky při ústním jednání před soudem. Stěžovatelka pouze k námitce o výměně oponentů uváděla, že o oponentech rozhoduje komise pro

pokračování

konání obhajoby a jde o kontrolní mechanismus proti případným snahám děkana o zásah do procesu obhajoby.

[18] Za zcela absurdní považuje stěžovatelka názor žalobkyně, podle kterého by měla vysoká škola prokazovat, že nepochybila. Ve své procesní pozici není stěžovatelka povinná dokazovat, že se nedopustila něčeho, co žalobkyně ani konkrétně nespecifikovala. V průběhu řízení bylo prokázáno splnění veškerých zákonných podmínek. Důkazní břemeno je na straně žalobkyně.

[19] Konečně stěžovatelka namítá, že tvrzení žalobkyně o nerespektování rozhodnutí soudu je zcela vytržené z kontextu reálných kroků. Stěžovatelka považovala rozsudek městského soudu za nezákonný a Nejvyšší správní soud jí dal posléze zapravdu. S ohledem na rozhodnutí o přiznání odkladného účinku nyní projednávané kasační stížnosti není opodstatněné tvrzení, že by mohla vydat jakékoliv rozhodnutí ve věci obhajoby žalobkyně.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[20] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[21] Kasační stížnost je důvodná.

[22] Předně Nejvyšší správní soud upozorňuje, že pokud se soud nevypořádá s argumentací žalovaného, kterou reaguje na obsah žaloby, nezpůsobuje to bez dalšího nepřezkoumatelnost vydaného rozhodnutí. Pominutí argumentů správního orgánu však může mít vliv na přesvědčivost závěrů krajského (zde městského) soudu, a může proto vést ke zrušení rozhodnutí pro nesprávné posouzení právní otázky či nesprávně vyhodnocený skutkový stav. Jak uvedl Nejvyšší správní soud například ve svém rozsudku ze dne 12. 11. 2009, č. j. 1 As 64/2009 – 153, „[n]ezohlednění důvodů uvedených ve vyjádření žalovaného k žalobě nemůže být vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Je to žalobce, kdo určuje rozsah a meze přezkumu napadeného rozhodnutí v podobě žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), a proto nevypořádá-li se soud s argumentací žalovaného, pak tím může ovlivnit kvalitu a sílu svého právního názoru, nikoli však zatížit své rozhodnutí vadou spočívající v nepřezkoumatelnosti.“

[23] Nejvyšší správní soud musí přisvědčit stěžovateli, že městský soud v napadeném rozsudku poměrně obsáhle rekapituluje své předchozí závěry, byť byly shledány nesprávnými. To napadenému rozsudku ubírá na srozumitelnosti, neboť není přehledně oddělená část rozhodnutí, v níž soud pouze rekapituluje, od části, v níž je obsažena jeho nosná argumentace. Některé odstavce, v nichž městský soud shrnuje závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu, se v napadeném rozsudku dokonce doslovně opakují (body 33, 34 a 35 se opakují v bodech 40, 43 a 44). Napadený rozsudek je tak nepřehlednou

kompilací závěrů předchozího zrušujícího rozsudku, rozsudku Nejvyššího správního soudu a nové argumentace městského soudu, která je však rozporná se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu a dílem i s některými pasážemi napadeného rozsudku (jak bude uvedeno dále). Městský soud totiž převzal části odůvodnění předchozího zrušeného rozsudku, aniž je přizpůsobil své nové argumentaci.

[24] V rozsudku ze dne 17. 1. 2009, č. j. 9 As 1/2009 - 141, z něhož vycházel i městský soud, se Nejvyšší správní soud vyslovil k rozsahu přezkumu státní závěrečné zkoušky na vysoké škole. Konstatoval, že *„student při konání státní zkoušky nemá právo na „výsledek“, ale na „řádný proces“ s ní související, který je primárně určován podmínkami danými studijním programem, resp. studijním a zkušebním řádem [§ 62 odst. 1 písm. d) zákona o vysokých školách]. „Řádný proces“ garantuje rovnou ochranu práv a rovné zacházení se všemi studenty za obecným způsobem stanovených podmínek“*. Správní soudy proto primárně zkoumají, zda v procesu zkoušky (zde obhajoby) nedošlo k porušení podmínek stanovených studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem. Férovost procesu spočívá zejména v dodržení všech předem stanovených pravidel, která musí platit pro všechny studenty bez rozdílu.

[25] Nejvyšší správní soud sdílí názor stěžovatelky, že způsob, jakým městský soud odůvodnil zrušení napadeného rozhodnutí, není přípustný. Na jednu stranu (pod tíhou závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu) nevytkl stěžovatelce porušení žádného procesního pravidla pro konání obhajoby, přesto však napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost způsobenou údajně neférovým procesem. V čem konkrétně by však měla ona neférovost spočívat, Nejvyšší správní soud z rozsudku městského soudu neseznal a ani sám, jak bude uvedeno dále, neférovost neshledal.

[26] Stěžovatelce nelze vytýkat, že její kroky žalobkyni poškodily, jestliže dodržela všechna stanovená pravidla, a pokud zároveň není prokázáno, že její postup, byť v souladu se zákonem o vysokých školách a vnitřními předpisy, mířil k tomu, aby žalobkyně neměla objektivní podmínky pro obhajobu disertační práce. Žádné uvedené kroky stěžovatelky (výměna oponenta, neúčast externího člena komise) však nemohly způsobit bez dalšího nespravedlnost procesu obhajoby a nebylo prokázáno, že by stěžovatelka připravovala obhajobu tak, aby žalobkyně svou práci neobhájila, jak žalobkyně naznačuje. Takový cíl stěžovatelky z ničeho objektivně neplyne.

[27] Pokud byl před druhou obhajobou vyměněn oponent prof. P. za PhDr. H., byl tento postup zdůvodněn objektivní skutečností – podle komise má PhDr. H. na rozdíl od prof. P. příslušnou specializaci k tomu, aby po odborné stránce dostatečně zhodnotila práci žalobkyně. Nelze tedy přisvědčit tvrzením městského soudu, že k výměně došlo bez zřejmých věcných důvodů, a že tedy byla svévolná. V této části si navíc městský soud odporuje, když v bodě 60 napadeného rozsudku uvádí, jaké byly důvody změny oponenta sdělené žalobkyni předsedou komise (*„prof. PhDr. V. P., DrSc. není specialista na štípanou industrii, a o PhDr. L. H., Ph.D se komise dozvěděla, že takovou specializaci má“*), ale v bodě 83 naopak konstatuje, že oponent byl vyměněn bez zřejmých důvodů. Tento závěr odporuje nejen některým částem napadeného rozsudku, ale i rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2018, č. j. 6 As 166/2018 – 83, který v bodě [61] též

pokračování

poukazoval na důvody výměny oponenta, jež z napadeného rozhodnutí jednoznačně vyplývají.

[28] Městský soud si dále odporuje se svými závěry uvedenými v bodě 52, kde konstatoval (stejně jako v předchozím zrušujícím rozsudku), že v jeho pravomoci není hodnotit odbornost oponentky. Aniž by tuto změnu názoru jakkoliv vysvětlil, zpochybňoval v bodě 83 napadeného rozsudku odbornost PhDr. H. nepřipadnými výroky o tom, že prof. P. je profesorem prehistorické archeologie, zatímco PhDr. H. „*v rozhodné době byla pouze čerstvou úspěšnou absolventkou doktorandského studia*“, což završil otázkou, „*zda spíše než oponentkou, nebyla konkurentkou žalobkyně*“. Takové spekulativní prohlášení lze snad ospravedlnit u účastníka řízení, který se snaží uspět před soudem se svým návrhem. Nicméně u soudu, jako u nezávislého a nestranného orgánu veřejné moci, nelze taková ničím nepodložená tvrzení vůbec akceptovat. Soud musí vycházet ze skutkového stavu, který jednoznačně vyplývá z dokazování provedeného před správním orgánem, případně před samotným soudem. Nemůže však „číst mezi řádky“ a dovozovat něco, co z žádných podkladů přímo nevyplývá. Pokud snad městský soud uvěřil tvrzením žalobkyně učiněným u ústního jednání konaného dne 24. 5. 2018, podle kterých zde existuje zájem na negativním výsledku obhajoby, protože pro „osoby ukotvené na postech“ je z důvodu jejich případného ohrožení žádoucí podporovat spíše slabší studenty a nikoliv ty, kteří mají nějaký mezinárodní přesah a jsou schopni pracovat inovativním způsobem, pak Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že takto závažná prohlášení by musela žalobkyně konkrétně prokázat a nesmělo by se jednat pouze o spekulace dovozované z výměny oponenta a neúčasti externího člena komise (jehož absenci však nemohli zbývající členové komise reálně ovlivnit). Žalobkyně by například musela předložit konkrétní důkazy o tom, že ve většině případů dobře hodnocení studenti u obhajoby neprospívají, zatímco hůře hodnocení studenti ano. Nic takového však žalobkyně ani netvrdila a zůstala pouze u subjektivních domněnek, které bez dalšího převzal i městský soud. Objektivně však z ničeho neplyne, že by zde existoval zájem stěžovatelky (či členů komise pro obhajobu disertační práce), aby žalobkyně úspěšně neobhájila svou práci. Nejvyššímu správnímu soudu není zřejmé, proč by tomu tak mělo být a proč by od počátku měl být proces obhajoby připravován tak, aby žalobkyně svou práci nemohla úspěšně obhájit. Nutno dodat, že při jmenování jiného oponenta (PhDr. H.) nemohlo být zřejmé, jaký bude jeho posudek. Proto nelze činit přímou souvislost mezi výměnou doporučujícího posudku za nedoporučující, jak to dovozuje žalobkyně.

[29] Zcela v rozporu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu je opakovaná výtka městského soudu ve vztahu k neúčasti externího člena komise při konání obhajoby. Nejvyšší správní soud v bodě [54] rozsudku č. j. 6 As 166/2018 – 83 jasně vyslovil, že neúčast externího člena komise byla v souladu se stanovenými pravidly a navíc jeho přítomnost při obhajobě ani nemohla mít vliv na správnost průběhu a výsledek obhajoby (neboť *bez ohledu na to, jak by hlasoval, pět dalších přítomných členů, a tedy většina, klasifikovala obhajobu s výsledkem „neprospěla“*), a tedy ani na zákonnost napadeného rozhodnutí. Městský soud se proti těmto závěrům výslovně vymezil, když konstatoval, že „*se nelze spokojit s jednoduchým konstatováním, že by s ohledem na výsledky hlasování nemohla jeho přítomnost ničeho změnit*“, a měl „*naopak za to, že přítomnost prof. PhDr. I. P., DrSc., by významnou měrou odstranila pochybnosti o tom, zda průběh obhajoby byl skutečně regulérní*“. Jak již bylo uvedeno, naznačené pochybnosti však měla především žalobkyně, tyto

pochybnosti jsou pouze subjektivního rázu, a přítomnost externího člena komise tak mohla mít vliv pouze na vnitřní přesvědčení žalobkyně, nikoliv na objektivně zákonný průběh obhajoby. Městský soud pak obdobně jako v předchozím zrušujícím rozsudku konstatoval, že neúčast externího člena je v rozporu s účelem, pro který má být členem komise. Zcela zjevně tak nerespektoval závazný právní názor Nejvyššího správního soudu.

[30] Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčit žalobkyni, že je to stěžovatelka, kdo musí prokázat, že obhajobu vedla férově. Stěžovatelka musí předložit podklady zaznamenávající postup při obhajobě a další dokumentaci, z níž vycházela při rozhodování o ukončení studia žalobkyně. Pokud z řádně vedeného spisového materiálu nevyplývá, že stěžovatelka jako správní orgán porušila zákonem či vnitřními předpisy stanovená pravidla (nebo hmotněprávní úpravu), pak je na žalobkyni, aby tvrdila a doložila konkrétní skutečnosti, z nichž by vyplynulo, že proces předcházející vydání napadeného rozhodnutí byl neférový, neobjektivní a že bylo nezákonně zasaženo do jejích práv. Jak bylo již uvedeno, žalobkyně však kromě subjektivních domněnek nic konkrétního neuvedla a už vůbec pak nedoložila. Stěžovatelka správně upozornila, že nemůže vyvracet něco, co žalobkyně ani blíže nespecifikovala, a nemohla proto doložit nic jiného než spisový materiál, z něhož žádná nespravedlnost nevyplývá. Pokud by skutečně existoval záměr neumožnit žalobkyni úspěšné splnění zkoušky, jak žalobkyně tvrdí, musela by tuto skutečnost konkrétně odůvodnit a prokázat.

[31] Důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí nemůže být ani konstatování soudu, že stěžovatelka nesplnila požadavek na vstřícnost výkonu veřejné správy, jestliže děkanka nevyhověla žádosti žalobkyně o jednání ještě před konáním druhé obhajoby. Předně neodpovídá toto konstatování ani žalobním tvrzením, neboť žalobkyně měla s děkankou jednat ještě před konáním obhajoby, ta ji však odkázala na předsedu oborové rady. Znovu se měla žalobkyně obrátit na děkanku poté, co se seznámila s nedoporučujícím posudkem PhDr. H.. Nejvyšší správní soud nepovažuje jednání děkanky za nevstřícné a ani neseznal, jakým způsobem by se městským soudem vytýkaný nedostatek vstřícnosti měl promítnout do zákonnosti napadeného rozhodnutí. Stěžovatelka postupovala obezřetně a nijak svým přístupem nebránila žalobkyni v konání řádné obhajoby. I městský soud přitom konstatoval, že vytýkaným postupem stěžovatelka neporušila žádné předpisy týkající se konání obhajoby.

[32] Lze shrnout, že městský soud pod rouškou obecných proklamací o principech dobré správy a právu na vzdělání zastírá, že napadené rozhodnutí zrušil pro totožná „pochybení“, jaká vytýkal stěžovatelce již v předchozím zrušujícím rozsudku, a rozhodl tak v rozporu se závazným názorem Nejvyššího správního soudu. Aby bylo možné dovodit porušení základních zásad správního řízení či práva na vzdělání, pak by muselo být prokázáno, že stěžovatelka postupovala v rozporu se zákonem, vnitřními předpisy či že byl proces veden snahou neumožnit studentovi objektivní složení zkoušky (obhajoby disertační práce). Obecné pojednání o principech dobré správy neodůvodňuje zrušení napadeného rozhodnutí pro nezákonnost. Nejvyšší správní soud má navíc za to, že městský soud svým rozhodnutím nerespektoval zásady soudního rozhodování, o čemž svědčí zejména bod 83 odůvodnění rozsudku, v němž soud uvedl, že jeho závěr je odůvodněn „vážným podezřením“ soudu, že vůči žalobkyni nebylo postupováno férově a spravedlivě, a dále vyslovuje spekulativní úsudky o motivacích oponentky a hodnocení její

pokračování

odbornosti. Soudní rozhodování však nemůže být založeno na vážných podezřenech, ale na prokázaných skutkových zjištěních a na nich vystavěných skutkových a právních závěrech. To však Nejvyšší správní soud v rozsudku městského soudu postrádá.

[33] Stěžovatelka správně upozorňuje, že žalobkyně nemá právo, aby získala příslušné vzdělání ve vybraném studijním oboru na vysoké škole. Neexistuje dokonce ani právo každého studovat na vysoké škole, jakou si sám zvolí (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 4. 1996, sp. zn. Pl. ÚS 32/95, publikovaný pod č. 112/1996 Sb.). Jisté je pochopitelné, že žalobkyně se cítí poškozená, neboť věnovala své práci i celému několikaletému studiu spoustu úsilí, a proto nesouhlasí s výsledkem (a v návaznosti na to i s průběhem) obhajoby. Byť lze ve vztahu k žalobkyni vyslovit jisté porozumění, neznamená to, že žalobkyně by měla mít další a další možnosti obhajobu opakovat, a být hodnocena osobami, které ona považuje za nejvhodnější. Pokud se neosvědčila v procesu, jenž proběhl v souladu se všemi stanovenými pravidly, nemohlo dojít k porušení jejího základního práva na vzdělání garantovaného v čl. 33 Listiny základních práv a svobod.

[34] Nejvyšší správní soud naopak nesouhlasí se stěžovatelkou, že by městský soud překročil rámec žaloby. Žalobkyně skutečně zdůrazňovala, že celkově byl postup stěžovatelky nespravedlivý, byť formálně mu tolik vytýkat nelze.

[35] Pro posouzení kasační stížnosti není podstatné, co stěžovatelka tvrdila při ústním jednání před městským soudem. I pokud by se snažila zbavit zodpovědnosti za jednání fakulty, musela by odpovídat za nezákonnost napadeného rozhodnutí, pokud by proces obhajoby neproběhl řádně. Tvrzení žalobkyně v tomto směru však nemají žádný význam a ve vztahu k průběhu obhajoby z nich nelze cokoliv dovozovat. Stejně tak nelze přihlížet k tomu, jak stěžovatelka postupovala po vydání prvního zrušujícího rozsudku městského soudu. Pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí, a tedy i důvodnosti kasační stížnosti, je rozhodný skutkový a právní stav ke dni vydání napadeného rozhodnutí, nikoliv skutečnosti, které nastaly později (viz § 75 odst. 1 s. ř. s.).

IV. Závěr a náklady řízení

[36] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného shledal kasační stížnost důvodnou, a proto mu nezbylo, než zrušit rozsudek městského soudu a věc mu znovu vrátit zpět k dalšímu řízení.

[37] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. března 2019

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu